

FAKTA OM IKKE-SMÅCELLET LUNGEKREFT

Studier hvor pasienter med ikke-småcellet lungekreft behandles med en kombinasjon av Nexavar® og cellegift befinner seg nå i fase III.

Sykdommen

- Lungekreft er den fjerde hyppigste kreftformen i Norge. Det diagnostiseres nær 2000 pasienter per år. Lungekreft er den ledende årsaken til kreftdød samlet for kvinner og menn, med en fem års overlevelse på 10 prosent.
- I 2004 fikk 2 247 personer diagnosen lungekreft i Norge, 1.350 menn og 897 kvinner. Forekomsten er økende, antagelig betinget av en økning av antall kvinnelige røykere.
- Årlig får cirka 1,4 millioner mennesker diagnosen lungekreft på verdensbasis. Tall fra USA viser at dødeligheten er på nesten 60 prosent det første året og 75 prosent i det andre året.
- Det finnes to hovedformer av lungekreft: Småcellet og ikke-småcellet (såkalt NSCLC). Ikke-småcellet lungekreft utgjør 75 prosent av tilfellene og oppstår ofte i de store luftveiene. Det finnes flere ulike typer av NSCL:
 - Adenokarcinom er den typen som øker mest, og er den vanligste formen både hos menn og kvinner. Den vokser fra kjertelcellene i lungevevet.
 - Skiveepitelkreft er den nest vanligste formen blant både menn og kvinner. Navnet kommer av at den oppstår i såkalt skiveepitel, et vev der cellene er flate og skiveformede og ligger lag på lag. De går ut fra lungens luftrør.
- Småcellet lungekreft består av små, tettpakkede celler som vokser fort. Dette innebærer at den ofte spres utenfor brystkassen når den tas opp.

Risikofaktorer og symptomer

Risikofaktorer

- Røyking (90 prosent av alle tilfellene skyldes tobakksrøyking).
- Eksponering av asbest, joniserende stråling (for eksempel radon, som kan finnes i boliger)
- Eksponering av partikler i arbeidsmiljøet.
- Bilavgasser og industriutslipp, særlig dersom det er i kombinasjon med røyking.
- Tilbakevendende infeksjoner som tuberkulose og visse typer lungebetennelser.
- Historikk av tidligere lungekreft.
- Arvelig disponering for lungekreft.
- Ensidig diett uten frukt og grønnsaker.
- Eksponering for luftforurensing.

Vanlige symptomer ved lungekreft er:

- Hoste, eventuelt blodig hoste
- Gjentatte lungebetennelser eller luftveisinfeksjoner
- Trøtthet
- Smerter i bryst, skulder eller arm
- Pustebesvær; pipende eller hvesende pust
- Kortpustethet
- Svelgebesvær
- Heshet
- Redusert vekt og appetitt
- Oppsvulmet hals eller ansikt

Behandling

Lungekreft deles inn i fire ulike stadier der stadium 1 er en begrenset svulst som ikke har spredd seg utenfor lungene eller luftrøret. I stadium 2 og 3 er også lymfekjertlene angrepet. Stadium 4 betyr at kreften er spredd til andre organer (metastaser). Behandling av lungekreft avhenger av hvor mye kreften har spredd seg, og av pasientens allmenntilstand.

- Operasjon/kirurgi – Er aktuelt i stadium 1, og er den behandlingsformen som kurerer flest pasienter.
- Stråling – aktuelt i stadium 1 og 2 i, enten som eneste behandling eller i kombinasjon med cellegift. Stråling anvendes særlig i tilfeller hvor det er uhensiktsmessig å operere, for eksempel på grunn av dårlig almenntilstand. I noen tilfeller kan strålebehandling også gis i etterkant av en operasjon dersom det er usikkert om kirurgi har vært tilstrekkelig. Strålebehandling gis i mange tilfeller også for å lindre symptomer ved kreft som har spredd seg.
- Cellegift– anvendes først og fremst for å lindre symptomer og hindre sykdomsforverring. Cytostatika er i dag standard behandling ved lungekreft som har spredd seg. I mange tilfeller benyttes denne behandlingsformen ved tidlige stadier av kreft i kombinasjon med operasjon og strålebehandling for å øke mulighetene for helbredelse.
- Målsøkende behandling – Nyere legemidler til behandling av kreft kalles ofte ”målsøkende” ettersom de slår til direkte mot kreftcellene. Allerede i dag benyttes det noen ganger ulike former for målsøkende behandling når tradisjonell behandling mislykkes. Flere målsøkende legemidler er under utvikling, blant annet Nexavar. Dette er en unik målsøkende behandling, dels fordi legemiddelet både hemmer kreftsykdommen gjennom direkte hemming av svulstcellenes tilvekst og deling, dels fordi dannelsen av nye blodkar som kreves for at en svulst skal kunne vokse, forhindres. Nexavar som gis i kombinasjon med cellegift befinner seg i øyeblikket i fase III-studier på NSCLC.

Bayer HealthCare
Bayer Schering Pharma

Kilder:

Kreft i Norge 2004, Kreftregisteret Institutt for populasjonsbasert kreftforskning, <http://www.kreftregisteret.no/ramme.htm?start.htm>

Tidsskrift for den Norske Lægeforening nr 8, 2004; 124: 1088-9

http://www.tidsskriftet.no/pls/lts/pa_lt_visSeksjon?vp_SEKS_ID=1005753

National Cancer Institute tilgjengelig via <http://www.cancer.gov>,

American Cancer Society tilgjengelig via <http://www.cancer.org>,

Ferlay J, et al., GLOBOCAN 2002. "Cancer Incidence, Mortality and Prevalence Worldwide." IARC CancerBase No.5, Version 2.0. IARCPress, Lyon, 2004 tilgjengelig via <http://www-dep.iarc.fr>.